

Список використаних джерел

1. Вакулюк П.Г., Самоплавський В.І. Лісовідновлення та лісорозведення в Україні: Монографія. Харків: Прапор, 2006. с. 384-395
2. Інструкція з впорядкування лісового фонду України. Ч. 1. Польові роботи. Ірпінь, 2006. с. 75-90.
3. Гордієнко М.І., Гузь М.М., Дебринюк Ю.М., Маурер В.М. Лісові культури. Львів: Камула, 2005. с 608-616.

КОДЖЕБАШ Анастасія, аспірантка, викладач-стажист кафедри лісового господарства

КОДЖЕБАШ Андрій, провідний інженер дендролобригади відділу дендрології та паркобудівництва.

Заклад: НДП «Софіївка» НАН України,

Науковий керівник **ШЛАПАК Володимир Петрович**, доктор с.-г. наук, професор, завідувач кафедри лісового господарства.

Заклад вищої освіти «Уманський національний університет садівництва», м. Умань

ТОПІАРНІ ФОРМИ ПАРКУ «ФЕНТЕЗІ» («НОВА СОФІЙКА») ТА ДОГЛЯД ЗА НИМИ

Топіарне мистецтво є однією з форм ландшафтної архітектури. Словники визначають поняття топіарі (topiary) як мистецтво художнього обрізання та надання декоративних форм кроні дерев та кущів. Топіарні сади – один з найдавніших видів мистецтва, що розвивалося та змінювалося впродовж століть та знаходило свою ланку в мистецтві багатьох епох [1].

У липні 2015 року в місті Умань у якості нової експозиційної ділянки Дендрологічного парку «Софіївка» (квартал 51) було відкрито парк «Фентезі» або «Нова Софіївка». У даному парку широко використовуються топіарні форми, вони представлені живоплотами з туї західної (*Thuja occidentalis* L.), бордюрами з таволги японської (*Spiraea japonica* L.), простими топіарами у вигляді куль з тису ягідного (*Taxus baccata* L.), бонсаями з сосни (*Pinus* L.), а

також складними каркасними топіарними фігурами у контейнерах з бирючини звичайної (*Ligustrum vulgare* L.) та відкритому ґрунті туї західної.

С.І. Топилко, О.Ю. Лисенко, О.І. Рапій [1] зазначають, що каркасні топіари є досить новою технікою вирощування зелених скульптур. Вона бере початок у XVIII столітті: рослини висаджували в металевий каркас відповідної конструкції, всередині якої в процесі росту рослина набувала потрібної форми, що підтримувалась регулярним підстриганням. Сучасні модифікації топіарних конструкцій – металеві скульптурно-каркасні форми, найчастіше пошарово заповнені сфагнумом (рід мохів) та торфом, куди висаджуються рослини, як правило ґрунтопокривні.

У парку «Фентезі» також є сучасні модифікації топіарних конструкцій, але в них не висаджені ґрунтопокривні рослини, а вставлені квітучі трав'янисті рослини (рис. 1)

Рис. 1. Каркасна конструкція з квітковими рослинами (фото А.В. Коджебаш)

Догляд за топіарами з бирючини звичайної (рис. 2), що висаджені в торфовий субстрат у контейнерах:

- 1 раз на тиждень вноситься укорінювач;
- здійснюється підживлення (весною азотними добрива, влітку та ранньою осінню – калійно-фосфатними);
- помірний крапельний полив кожного дня (можна проводити полив 3-чі на тиждень вручну);

- стрижка та формування проводиться 1 раз на тиждень акумуляторними кущорізами та секаторами. При цьому вирізаються зайві пагони, а інші підв'язуються дротом до каркасу;
- восени, коли температура повітря опускається нижче -5°C контейнерні рослини перевозяться до теплиці, де зберігаються до весни (під час зими здійснюється полив та помірне підживлення).

а

б

Рис. 2. Топіарні скульптури з бирючини звичайної у 2020 р. (а) та 2021 р. (б)
– фото А.В. Коджебаш.

Топіарні скульптури, що зростають у відкритому ґрунті та сформовані з туї західної (рис. 3) мають деякі відмінності у догляді.

- зростають на газоні, відповідно поливаються разом з ним автоматичною дощувальною системою;
- формування: стрижка проводиться 2-3 рази за вегетаційний сезон. Аналогічно до топіарів з бирючини звичайної основна форма задається акумуляторними кущорізами, а секаторами більш дрібні та важкі для стрижки кущорізом деталі. Спеціальним дротом окремі гілочки підв'язуються до каркасу;
- восени каркас частково розплітається з метою видалення сухих гілок, хвої та просвітлення середини;
- підживлення добривами аналогічно до того, що застосовувалося до бирючини, але без використання укорінювача.

Рис. 3. Топіарні скульптури з бирючини звичайної (фото А.В. Коджебаш).

Отже, топіарні форми, а особливо скульптури, потребують особливого догляду, проте їх доцільно створювати, оскільки при належній агротехніці вони мають високий естетичний вигляд та цікаві для споглядання.

Список використаних джерел

1.Топилко С.І., Лисенко О.Ю., Рапій О.І. Топіарні сади в сучасній ландшафтній архітектурі SWorld 17-29 March 2015. URL: 505.pdf (sworld.education)

КОРДУЛЯН Тарас, студент1 курсу ОС «Магістр» спеціальності 206 «Садово - паркове господарство»
Науковий керівник: **М'ЯЛКОВСЬКИЙ Руслан Олександрович**,
доктор с.-г. наук, професор кафедри садово-паркового господарства,
геодезії і землеустрою
Заклад вищої освіти «Подільський державний університет»,
м. Кам'янець-Подільський

АГРОТЕХНІКА ВИРОЩУВАННЯ ГОРИЦВІТУ ВЕСНЯНОГО

Однією з найбільш цінних лікарських рослин флори України є горицвіт весняний (*Adonis vernalis* L.). Як рослина, яка відзначається кардіологічними, сечогінними та седативними властивостями, *Adonis vernalis* внесений до Фармакопей багатьох країн світу і широко застосовується в науковій та народній медицині. Горицвіт весняний містить глікозиди серцевої дії, які не дають побічних ефектів при тривалому застосуванні, що зумовило підвищену потребу медичної промисловості в його сировині. Як високодекоративна рослина, яка